

september 2020

Deres ref.: 20/1081

Høring fra Olje- og energidepartementet av vedtatt EU-regelverk for elektrisitetsmarkedet (Ren energi-pakken)

«Ren-energipakken», ble vedtatt i EU i 2019, og det er implementeringen i norsk lov som nå er på høring. De fire lovtekstene som skal vurderes er forordning om beredskap i elektrisitetssektoren, revidert ACER-forordning, revidert elektrisitetsforordning og revidert elmarkedsdirektiv. Lovtekstene er merket EØS-relevante fra EUs side, men her må det gjøres en egen vurdering av dette fra norske myndigheters side.

Høringsprosessen

Departementet burde legge opp til en mer inkluderende høringsprosess. Det er utilgjengelig for mange aktører å bare forholde seg til store EU-tekster på engelsk. Vi ber derfor om at departementet lager høringsdokumenter på norsk, som oppsummerer de viktigste endringene og ber om konkrete innspill på relevante problemstillinger i denne fasen av EØS-arbeidet. Det kan også lette arbeidet med senere implementering i norsk lov.

ACER

Kraftfylka er positive til europeisk integrasjon av energimarkedene, når resultatet er at den samfunnsøkonomiske verdien av norsk vannkraft øker. Slik vi ser det er det meste av dette regelverket i tråd med de prinsipielle vurderingene som ble gjort i forbindelse med implementeringen av tredje energimarkedspakke. Dersom det er behov forventer vi at det utarbeides tilpasningstekster EU-regelverket avviker fra kompromissene på Stortinget i forbindelse med denne implementeringen.

Det vil sannsynligvis oppstå en debatt rundt suverenitet og grunnloven, særlig i forbindelse med ACER. Professor Henrik Bjørnebye har utarbeidet et notat for Norsk Klimastiftelse (2020), som under tvil konkluderer med at den reviderte ACER-forordningen ikke er en så substansiell endring at det kreves en ny vurdering av suverenitetsavståelsen. Vi mener det er viktig at departementet avklarer dette så raskt som mulig, og utreder eventuelle spørsmål som vil dukke opp i forkant av stortingsbehandlingen.

Beredskap

Politisk prioritering av kraftflyten er en viktig del av norsk kraftpolitikk. Virkemidlene er her ikke bare markedsbaserte, og baserer seg på rasjonering av ulike aktører etter en politisk vurdering. Det er flere grunner til at det kan være uheldig å basere seg på en større grad av felles markedsbaserte løsninger i beredskapssammenheng, heller enn vurderinger basert på nasjonale sikkerhetshensyn.

Beredskap og forsyningsikkerhet har tidligere ikke vært en fullt integrert del av EØS-regelverket. Tidligere lovgivning som dette bygger kan tolkes mer som rapporteringskrav knyttet til det indre

markedet, mens dette er mer inngripende med rapporteringskrav knyttet til felles beredskap mellom europeiske land. Det er derfor viktig å utrede om dette er EØS-relevant.

Nettselskaper og tariffer

Det er positivt at flaskehalsinntekter fortsatt kan brukes til å redusere nasjonale tariffer. Dette er et viktig grunnlag for lønnsomheten av utenlandsforbindelse. Norske myndigheter må jobbe for at grunnlaget består i fortsettelsen.

Tariffing er i stor grad tilpasset nasjonale og lokale forhold. Geografi, eierskap og regulering representerer andre variabler. Det kan spørres hvordan en DSO-organisasjon kan sikre en balansert representasjon og påvirkningsmulighet. Norske myndigheter bør legge til rette for at arbeidet i DSO-organisasjonen er åpent og tilgjengelig for flere norske aktører, og bidra med informasjon og erfaringsseminarer.

Når det gjelder muligheten for nettselskaper til å eie batterier til konkurranseutsatt virksomhet blir begrenset, er det viktig at det ikke blir noe forbud i lov mot å eie lagringskapasitet som alternativ til nettutbygging. Dette kan være svært viktig for områder med liten befolkning og lite tilbud av kommersielle aktører. Nettselskapet kan være en garantist for grunnleggende tjenester der det kommersielle markedet svikter.

Norge har i dag et velfungerende RKOM-marked som bidrar til å få frem fleksibilitet hos industrien. Myndighetene bør arbeide for at nye krav bør utformes slik at de ikke er til hinder for videreføring av dagens RKOM-marked. Innstramminger i dette markedet kan medføre at det blir mindre slik fleksibilitet tilgjengelig, noe som er uheldig for fleksibiliteten i det norske kraftsystemet.

Mvh,

Aud Hove

Styreleder

Niklas Kalvø Tessem

Daglig leder